

DE TANDHEELKUNDIGE VERZORGING DER ZIEKENFONDS-
VERZEKERDEN TE AMSTERDAM IN 1950

Verschenen is het derde verslag van de „Amsterdamse Vereniging tot bevordering der tandheelkundige verzorging van ziekenfondsverzekerden” over het jaar 1950. Aan dit uitvoerige, 100 bladzijden tellende overzicht van de verrichtingen in het genoemde jaar ontleen wij het volgende:

In de inleiding wordt vastgesteld dat het doel der vereniging: het tandheelkundig gezond maken der hoofdstedelijke ziekenfondsleden verder blijkt te liggen dan aanvankelijk verwacht werd. Voor een belangrijk deel is dit een gevolg van het toenemend aantal gesaneerden, waardoor bij nagenoeg gelijk gebleven behandelingsgelegenheid een groeiende achterstand is ontstaan, resulterende in een overeenkomstige „wachtlĳst”, welke voor contr lepati nten in de loop van het verslagjaar was opgelopen van 2577 tot 4080, terwijl \pm 11.000 niet-gesaneerden op behandeling moesten wachten.

Deze moeilijkheden, eensdeels een gevolg van tandheelkundige voorlichting, maakten het onmogelijk om de halfjaarlijkse contrôle te verwerken, terwijl de ledenvergadering niet voor uitbreiding van het aantal behandelingscentra te vinden was. Daarnaast, aldus de inleiding, wordt in het land het aantal behandelingsuren afhankelijk gesteld van de nog altijd te geringe vraag naar hulp en van de door de tandarts bepaalde arbeidstijd. De A. T. Z. wil door haar methode van hulp het vooroordeel doen verdwijnen als zou een patiënt bij de particuliere tandarts een betere en meer deugdelijke behandeling genieten dan bij zijn collega van het ziekenfonds. Wanneer men echter op blz. 33 leest dat de tandheelkundige commissie voorstelt als noodmaatregel een „strengere toepassing van een scherpe indicatiestelling bij de nieuw te saneren patiënt”, dan kan men voorshands dit „vooroordeel” niet misplaatst, noch door de feiten ongerechtvaardigd noemen.

Aan een jarenlange bestaande traditie inzake de benaming: „polikliniek”, is een einde gemaakt; voortaan wordt van „behandelcentrum” gesproken. De eerstgenoemde, aan de charitas ontsproten, heeft door het vervallen van de hulp op basis van liefdadigheid, haar bestaansrecht in het ziekenfonds verloren daar deze hulp, althans te Amsterdam in over de stad verdeelde en voor de leden gemakkelijk bereikbare, goed ingerichte gebouwen wordt verstrekt.

De tandheelkundige personeelsbezetting aan het eind van het verslagjaar bestond onder leiding van de directeur-tandarts en een onderdirecteur-tandarts uit 8 chefs-de-clinique, 1 chef jeugd-tandverzorging en 100 tandarts-medewerkers. Het aantal tandarts-assistenten bedroeg 76, terwijl 6 technici aan het laboratorium waren verbonden.

Bij het overzien van de toestand gedurende het verslagjaar wordt gememoereerd dat de poliklinische behandeling door de Amsterdamse ziekenfondsverzekerden ten getale van 600.000 als een gevestigd systeem is aanvaard. De ontoereikende hulp wordt door het bestuur als ernstig beschouwd, doch van tijdelijke aard. De door de financiële toestand opgelegde beperkingen waren oorzaak dat volstaan moest worden met een uitbreiding van het aantal stoeluren van niet meer dan 10 procent. Dit bedroeg aan het eind van het jaar wekelĳks 1746 bij een beschikking over 54 behandel-eenheden, verdeeld over 26 behandelcentra.

Ten einde in de groeiende behoeften te voorzien is een uitbreidingsplan ontworpen, waarbij in de komende twaalf jaar nog 6 nieuwe behandelcentra met 80 behandelkamers aan de bestaande zullen worden toegevoegd. Van het daarvoor benodigde bedrag van *f* 1.3 miljoen kan over *f* 700.000 de beschikking worden verkregen.

In het verslag wordt voorts opgemerkt dat de positie jegens de beroepsorgani-

satie der tandartsen en het contact met de Afdeling Amsterdam van de Mij nauwelijks beter kon worden gewenst. „Dat in de kringen der tandartsen, doch dan en vrijwel uitsluitend buiten Amsterdam, gesteund door het standpunt van het Hoofdbestuur, daar waar het geldt de voorkeur aan huisbehandeling te geven, nog verkeerd begrip, ander begrip en zelfs onbegrip heersen, ligt eigenlijk voor de hand. In de 40 jaren van haar bestaan is de A.T.Z. het middelpunt van een ideeënstrijd geworden, van welke het einde niet is te voorzien.”

Ten einde de achterstand in te halen, stelt de Tandheelkundige Commissie (bestaande uit 8 tandarts-leden) voor een intensiever gebruik van de beschikbare stoelen en vooral invoering van de huisbehandeling naast die in de centra. Over de strenge toepassing van een scherpe indicatiestelling in dit verband werd reeds gewaagd.

Door de Commissie van Beroep werden 134 klachten behandeld, waarvan 120 betrekking hadden op een prothese en 14 de conserverende behandeling betroffen. Van de eerste werden 110 klachten gegrond verklaard.

Wat de verrichtingen betreft bedroeg het aantal bezoeken in 1951, 521.547 (v.j. 438.472) waarvan de kosten per ziel per jaar *f* 1.83 beliepen (v.j. *f* 1.60). De kosten van beheer bedroegen 12% van de totale lasten. Aan honorarium werd door tandartsen tezamen *f* 605.198,— uitgekeerd. De ontvangsten voor protheses overtroffen de uitgaven met *f* 98.685.—

Het aantal bezoekers der centra was 159.720, het aantal bezoeken per patiënt 3.27.

Van de verzekerden zijn theoretisch 58.631 gesaneerd, derhalve $\pm 9\%$. Van de 74.387 patiënten, die hun eerste bezoek brachten in de loop van het verslagjaar waren aan het einde 18.735 gesaneerd. Blijkens de ervaring kwam 15% der gesaneerden niet voor de halfjaarlijkse controle.

Er werden in 1950 204.162 extracties verricht, 173.486 vullingen gelegd, 3.535 pulpabehandelingen uitgevoerd en in 30.376 gevallen tandsteen verwijderd.

Ten aanzien van de schooltandverzorging wordt nog vermeld dat er in de verslagperiode een contactcommissie werd aangewezen, die ten stadhuis werd geïnstalleerd en wier werkzaamheid leidde tot de benoeming van een chef voor de jeugdandverzorging. Het ligt in de bedoeling de behandeling te doen geschieden ten dele in de behandelcentra en voor het overige op de scholen door middel van verplaatsbare installaties. Door het eerste worden de kosten hoger dan *f* 2.— per kind, waarvan het meerdere door de gemeente Amsterdam zal worden gedragen.

Het aantal kinderen bedraagt ± 100.000 ; per leerjaar wordt gerekend op 15.000; geschat wordt, dat per jaar per kind 0.5 vulling nodig zal zijn. (De praktijk wijst inmiddels uit, dat op 1.32 vulling moet worden gerekend). Het aantal tandartsen dat voor de schooltandverzorging nodig zal zijn, wordt voor 1951 geschat op $5\frac{1}{4}$, voor 1952 op $11\frac{1}{4}$ en voor 1953 en 1954 op resp. 17 en 23. Wanneer in 1957 alle klassen onder controle zullen zijn, moet met tewerkstelling van 41 tandartsen rekening worden gehouden.

VERSLAG VAN DE KLEUTER-TANDVERZORGING TE WASSENAAR IN 1951

In het 6e jaarverslag van de verrichtingen aan de afdeling „Kleuter-tandverzorging” van het Kleuterconsultatiebureau van „Het Groene Kruis” te Wassenaar, ontlenen wij het volgende:

Het aantal behandelde kleuters bedroeg 247. Hiervan hadden 64 een gaaf gebit. Bij de overige 183 werden 457 vullingen gelegd, waarvan 23 melkmolaren met een pulpabehandeling.

Door overgang naar de lagere school of vertrek naar elders was er een verloop van 115 kleuters; in totaal kwamen evenwel 147 niet terug voor periodieke inspectie en behandeling.

De *behandeling* geschiedt op een twee-wekelijks spreekuur bij toerbeurt door de tandartsen Mevrouw M. Muntendam en Mevrouw N. Bredero-Reekers. Het *onderzoek* heeft voorts halfjaarlijks ook nog plaats in twee consultatiebureaux elders in de gemeente Wassenaar.

Op een moederkursus werd door mevr. Muntendam over de betekenis van het melkgebit een causerie gehouden.